

REDACȚIA

Deák Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

întru Austro-Ungaria:
 un an 20 cor.
 6 an 10 .
 3 an 5 .
 1 lună 2 .
 în de Duminică pe an
 4 coroane.

în România și străinătate
 pe an 40 franci.

scrierile nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20.

INSERȚIUNILE:

de un șir garmond: prima
 dată 14 bani; a doua oară
 12 bani; a treia oară 8 b.
 de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și
 inserțiunile sunt a se plăti
 înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

Scrierile nefrancațe nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

LĂRGIREA DREPTULUI ELECTORAL.

(L.) Pasivitatea Românilor a fost privată cu nedreptatea ce li se face în legea electorală din Ardeal. Ekar la alte naționalități s'au retras și ele pe câmpul luptei electorale din cauza abuzurilor înfiorătoare ce se comitau. Alegerile pentru Dieta, ajunseră adevărate războaie civile ori țerg de succesul se cumpăra cu bani mulți.

Szell a mai îndreptat ceva pînă la legea despre judecarea Curiei în chestii electorale. Am spus însă atunci că această lege era numai proiect, și nu i operă înireagă! Căci dreptate întreagă numai atunci se făcea, dacă se reducea censul care apăsă asupra rațiilor nostri din Ardeal. Să fie adică egalitate de drepturi pentru toți căți la același datoriu sunt supuși. Să se facă apoi o nouă arondare a circurilor electorale, lucru pe care îl cereau de altfel și il cer și azi foarte mulți deputați maghiari. Și mai presus de toate să se lărgească dreptul electoral.

Partidele maghiare n'au prea voit să audă însă despre aceasta din urmă cerere dreaptă a noastră. Din contră, lasau guvernul în pace și nu-l îndemneau de loc să facă această reformă. Le era teamă că s'ajung astfel în Dieta să fi de ai naționalităților. Parcă douăzeci ori trei zeci de deputați naționaliști ar putea să pericliteze lucrările Dietei și ar lua caracterul unitar al celorlalți 400 deputați maghiari.

Noi însă obiecționam, că intrarea în Dieta a naționalităților nu este un interes particular, ci țării, patriei noastre comune i-ar fi spre folos. Căci așa cum e compus azi parlamentul maghiar, cine ar îndrăzni să afirme că el reprezintă toate naționalitățile, toate păturile sociale ale țării?!

Că nu-l bine așa cum e, o măr turis și azi chiar un deputat guvernamental într-o foaie guvernamentală.

Intr'un articol de fond al ziarului „Budapești Napló“ (dela 16 Noembrie) Vészi József scrie:

„Dintre 20 milioane cetățeni ungari abea 800 000 al g azi Dieta: estă de ce seacă isvorul puterilor noastre. Pe vremea feudală chiar, n'a fost mai mic numărul alegătorilor. Deși atunci puterea politică nu se spriginea pe dreptul cetățenesc, ci pe dreptul moștenit al nobililor. Se poate zice deci că și azi parlamentul întocmai așa de puțin reprezintă poporul, pe cât de puțin îl reprezentau cele două Table de pe vremea feudală. Bă în unele privințe este chiar mai rău decât atunci.

„Pe vremea caderii feudalismului cuvântul de ordine era că prin ștergerea privilegiilor și prin lărgirea drepturilor politice e vorba să fie luat între șanțurile constituțiunii întreg poporul ungar. Și azi ear am ajuns că avem o nație compusă din 800.000 suflete a cărei voință dirige afacerile publice și avem un popor compus din 19 milioane suflete, care ear este esclus dintre șanțurile constituțiunii. Ne-am reintors la vremea înainte de reprezentanța populară. Și dacă nu

vrem demoralizarea vieții publice trebuie să facem ceea ce s'a întâmplat atunci: parlamentarismul maghiar trebuie așezat pe base mai largi.

„Intăia cauză a tângirii reprezentanții populare este că a dispărut cu desevirșire sinceritatea formării partidelor și a discuțiunilor publice. Cei 413 deputați se arangiază și discută în parlament conform dorinței celor 800.000 alegători. Interesele, pornirile, Ingrigirile, grigile și necesitățile celor 19 milioane cetățeni excluși dela dreptul constituțional în formarea partidelor și în principiile conducătoare ale dietei nu se valorează. Poporul, bietul popor, este numai privitor pasiv al luptelor politice; d'azi vine sterilitatea discuțiunilor parlamentare și peste tot, decadența parlamentarismului.

„Parlamentul acesta ori îl primim de sus ori de jos, este îndeosebi parlamentul marilor proprietari și al honoratoriilor, pentru că acea parte a poporului care are drept electoral, mai de multe ori stă sub presiunea unei clase bine organizate și de puterea acesteia se duce la urnă, ceea-ce are urmarea pe d'oparte că voința, ce a exprimat prin votul său, e sugerată, ear pe de altă parte că rezultatul votului inzestrează cu drept de a a face legi pe cei ce au sugerat. Astfel s'a creat situația precară, că în reprezentanța populară afacerile oamenilor s'eraci le resolvă numai domni mari. Ca apărători ai micilor proprietari figurează proprietarii latifundiilor, ear interesele milionelor de cetățeni administrați le reprezintă rudeniile și amicii celor cari administrează și soartea poporului p'arit o decid advocații deputați“.

Cine dintre noi n'ar subscrie cu amândouă mâinile aceste constatări? Cine nu recunoaște dreptatea ce ele cuprind? Și, prin urmare, cine n'ar fi bucuros aflând că răul se va îndrepta?

Vészi spune anume, că în comisia financiară guvernul a făcut declarații categorice privitoare la reforma electorală. O comisie ad hoc lucrează adică, în minister, la un proiect de reformă a legii electorale.

E vorba numai dacă Szell va ajunge să și prezinte Dietei proiectul de reformă, acesta să fie votat așa fel, încât să mulțumească toate justele pretensiuni și să satisfacă toate necesitățile statului.

Reușind guvernul — și ar reuși dacă vrea — cu acest proiect de lege, Szell cu drept cuvânt ar pute fi numit un al doilea Deák.

Răspuns lui Jókai. Szatmári Mór, deputat dietal și redactor la „Egyetértés“ scrie un articol în care răspunde acusei ce Jókai a formulat la adresa kossuthiștilor pentru că ei atacă în Dieta și presă Coroana.

Szatmári înainte de toate neagă că M. Sa ar fi așa bun și nobil, după-cum îl prezintă Jókai. Obiecționează că tocmai sub

domnia M. Sale nemulțumirea în țeară a crescut grozav. Acusă că nu șede în Pesta ci toți banii în cheltuește pentru Austria.

In primul rînd acuză însă pe toate guvernele maghiare, ș'acum îndeosebi pe Szell, cari nu luminează pe Monarch asupra adevăratei stări de lucruri și despre adevăratele sentimente ale Maghiarilor față de Coroană. Jókai trebuia deci ca guvernului să adreseze admoniarea sa.

Disolvarea Dietei. Face mare senzație în Budapesta faptul că „P. Correspondenz“, organ în serviciul lui Szell, publică un articol, în care spune că dacă opoziția va continua să facă greutăți guvernului întin zînd discuțiunile, Szell negreșit va disolva Dieta și se vor face noi alegeri la — primăvară.

FEDERALISMUL ÎN AUSTRIA.

Sâmbătă seara Asociațiunea școlară catolică din Austria a ținut ședință, în care prințul Alois Liechtenstein a rostit o memorabilă cuvîntare. A pretins mai presus de toate, ca pe toată linia să se ridice școli confesionale, osîndînd aspru teoriile socialiştilor democrați și ale marilor (pan) germani. In același timp s'a laudat cu victoria socialiştilor creștini în alegerile recente.

Și-a încheiat vorbirea profetînd că Reichsrathul central își trăiește ultimele zile și pe orizont se ridică — Dietele! Ceea-ce însemnează că Austria, după a lui părere, nu se mai poate cărmui cu ajutorul unui parlament central, ci trebuie a se introduce federalismul.

E interesant a se ști, că pînă acum mai ales Slavi au pretins federalismul.

Acum eată și pe clericali vestind că Reichsrathul nu mai poate lucra, că între Germani și Cehi nu se poate face prin Reichsrath, înțelegere. Să se deede fiecarei neam puțință de a-și regula acasă daraverele cum poate și cum știe. Cehii să fie stăpâni la Praga, Germanii în Viena, și așa mai departe.

Nu e mai puțin important a se ști, că a doua zi după vorbirea prințului Liechtenstein, care între altele se laudase și cu protecția moștenitorului de tron, partizanii lui Schönerer au făcut o mare demonstrație pe străzile Vieni. Așezăți în mai multe trăsuri, 128 studenți universitari, la butonieră cu floare albastră, emblema Hohenzollernilor, au parcurs străzile mart, trecînd pe dinaintea Parlamentului și de acolo la Burg, unde la statuia Impăratului Iosif II ou depus o coroană cu inscripția: „Primul Impărat cu Los von Rom“.

Și toate acestea se întîmplă după ce deja e lucru știut că guvernul n'a putut să se înțeleagă nici cu Cehii nici cu Germanii. Dr. Körber s'a declarat gata a da Cehilor dreptul folosinții limbii cehe în administrația internă, Germanilor împărțirea curiilor după naționalitate, ca astfel să nu fie majoritați nici în centru nici la periferii, ci să se aleagă deputați după numărul alegătorilor de acelaș neam. Dar nici așa nu s'a putut face învoială.

Știrile cele mai nouă și anunță deja, că Reichsrathul va fi închis și că va depinde apoi dela Coroană că ce va urma. Fapt e că Reichsrathul nu mai e capabil de muncă ci tot mai mult se aud voci cari cer introducerea federalismului.

Apponyi în Nagyszombat.

Reuniunea de cultură din partea apuseană a țării și-a ținut la 17 c. adunarea ordinară în Nagyszombat. Conte Apponyi, care nu de mult scrisese un apel la adresa ungarimeii din apusul țării, invitînd pe toți la activitate mai intensă pe teren social în favorul culturii maghiare, a ținut să fie și el prezent la adunare și să îndemne pe Unguri la luptă și prin graiu viu. Sa dus deci acolo însoțit de mai mulți deputați.

La gară a fost primit de primarul orașului Dr. Francisci, precum și de întreagă inteligența maghiară din loc. Orașul era apoi pavoasat. Numai pe casa deputatului slovac Veszelowsky n'a fost arborat steag.

Adunarea s'a ținut în sala primăriei, unde 6 copii slovaci aduși din Szomolány au salutat pe Apponyi în cor, în limba maghiară, ceea-ce ziarele înregistrează cu multă bucurie și privesc drept un rezultat al cuceririi culturii maghiare. In același timp ziarele maghiare se arată îngrijate de deșteptarea națională a Slavilor, cari, se știe, au ales aici deputat pe Kollár ear de advocat il au pe Veszelowsky, mare naționalist.

Contele Apponyi a ținut o vorbire în care a zis:

„In apelul său Reuniunea noastră culturală a pornit din tesa pusă astfel: în lupta contra agūtătorilor naționalităților stat și societate trebuie să se întregească. A fost și de aceea, cari au răzut o osîndă la adresa guvernățiio în faptul că apelul nostru infățișa în culori sincere fenomenele apărute. Fără nici o basă însă au judecat.

„Asociațiunea aceasta culturală nu e teren unde să ne ocupăm cu critica asupra factorilor din stat. Și tot așa, departe de mine gândul să afirm părerea greșită și din punct de vedere istoric, că greutățile naționaliste ar data de azi de ieri sau că în fond s'ar fi agravat Unele fenomene, e adevărat, s'au arătat mai intens. Aceasta a fost însă urmarea libertății ce s'a manifestat în mișcările pe toate teretele. Dacă vrem libertatea de acțiune — și desigur o vrem — este peste puțință să vrem a exclude aceiași libertate din mișcările dușmane. Colorarul fiecărei politice de desrobire este că eliberează nu numai pe buni, ci și pe răi. Printr'aceia ta au devenit însă numai simptomele mai vizibile, dar răul nu e mai grav. Ba din contră, e mai ușor a lua măsuri dacă ies la iveală acțiunile adversarilor.

„Lăcuirea alevărată nu este să resolvi unilateral ori să ascuzi o chestie, în-tocmai cum nu este lăcuirea unui morb greu dacă acoperi o rană ori alta din cele multe. Ci trebuie lăcutit fondul chestiei. Intregul organism trebuie făcut sănătos, atât în viața poporului cât și a indivizilor. Pentru aceasta radicală lăcuire e necesar ca stat și societate să lucreze împreună!

In restul vorbirii arată apoi cum toate confesiunile maghiare trebuie să lucreze întru ducerea la isbîndă a ideii naționale, chiar și Ovreii, căci și receptia lor s'a făcut în numele ideii naționale. Cheamă pe toți la luptă zicînd: Cine nu e cu noi, este în contra noastră!

Adunarea a primit cu aplause vorbirea.

DIN ROMÂNIA.

Alegerile comunale. Duminică s'au săvârșit în toată țeara alegerile comunale, și anume la colegiul L. Candidații guvernului au reușit în toate orașele, și anume la Iași, Craiova, Ploiești, Tergoviște, Brăila, Galați, Călărași, Botoșani, Bêrlad, Buzău, Dorohoiu, Focșani, Piatra-Neamț, Slatina, T. Severin, Vaslui și aitele. În București, Câmpulung, Pitești, Roman, T. Jiu și Tulcea nici una din liste n'a intrunit majoritatea și astfel biroul a declarat *balotajiu*. Se face deci din nou alegere. La și Tecuci au reușit candidații conservatori.

Omagiul cetățenilor Plevnei.

Ca întregire a raportului despre visita M. S. Regelui Carol în Bulgaria, mai dăm azi următoarea cuvântare rostită de fruntașul din orașul Plevna Dr. Drumeff, în numele concetățenilor săi:

Maiestate,

Tresare sufletul meu de recunoștință în acest moment solemn, în care salut pe Maiestatea Voastră în numele a mil de cetățeni din Plevna cu cuvintele călduroase: — Să fi bine venit, Sire!

Maiestate,

Intrați astăzi din nou în orașul Plevna, în ale cărui împrejurimi, sunt acum douăzeci și cinci de ani, armata eroică română, comandată de Maiestatea Voastră, a luat o parte activă în luptele pentru liberarea noastră și a dovedit o vitejie și un avânt impunător.

Aflându-mă în acest moment solemn dinaintea Maiestății Voastre, îmi aduc, fără voie, aminte de nenorocitul nostru trecut, care a mișcat inima generoasă a mărinimosului Țar Liberator, precum și inima Maj. Voastre. Urmările acestui fapt sublim a fost liberarea noastră.

Aucădă aminte Maiestății Voastre toate acestea, O rog ferbinte să mi dea înaltă voie să spun câte-va cuvinte despre istoria noastră:

Când poporul bulgar suspina de durere și era nevoit să părăsească pământul său propriu, frățescul popor român deschidea granițele sale și ne da asil și sprijin; iar mai târziu s'a ridicat cu oastea sa să se lupte pentru a noastră slobozenie.

Guvernul și marimimosul Suveran al României, s'a hotărât și el să coopereze cu armatele rusești și eroii români au eburat iute spre Plevna și Grivița, spre acea Grivița, care astăzi este îmbodobită cu mărețul templu, în care se vor păstra pentru vece scumpele rămășițe ale vitejilor români, picați pe câmpul luptei pentru a noastră liberare!

Dacă România a avut în secolul trecut Suveranul ca Mihail Viteazul, ca Mircea, ca Ștefan cel-Mare, ea are în al nou-zecelea veac un Suveran nu mai puțin

victorios, și care merită să poarte numele de Carol cel-Mare. Așa dar, permite-ți, Sire, ca aci chiar, în locul unde s'au îndeplinit aceste fapte eroice, să Vă exprim omagiul recunoștinței noastre adânci, strigând:

Să trăiască Marele Rege și Erou al României Carol II!
Să trăiască România!

Dela studenții noștri universitari.

Primum următoarele cu rugarea să le publicăm:

Stimate Domnule Redactor!

În preșutul d-voastre ziar cu iscălitura *Il. E.* au apărut niște discuții politico-literare — cum se pretind — cari în partea I. pornind din „Schlagwortul” lui Perșius ajung, printr'o ciudată logică, la declarația publicată de un universitar român în „B. H.”, declarație, prin care s'a demințeau svourile înteleite al presel urgurești despre irendentismul universitarilor români din Budapesta. De oare-ce întreg ascușul discuțiilor sale — e îndreptat în contra subscrisului, nu atât de dragul de a discuta cu *Il. E.*, la ceea ce nici-când nu mă voi putea dimiti — ci numai pentru lămurirea adevărului și pentru orientarea publicului Vă rog, să binevoiți a da loc următoarelor sire:

Cred, că e cunoscută destul de bine, — fiind amintirea încă recentă — goana pornită în presa congresului studențesc în contra tinerimii române și îndeosebi în contra celor 3 universitari români, cari au fost chemați ad *audiendum verbum* la rectorul universității și între cari se afla și subscrisul. Toate jurnalele din capitală se năpustiră asupra noastră din bun senin, ba unul, anume „*Egyetértés*”, pretindea nici mai mult nici mai puțin, decât să ne frângă la moment gâtul fără nici o investigație. Impotriva acestor furioase porniri trebuia să dăm un cuvânt deslușitor și m'am aflat tocmai eu, de i-am dat, *amicul meu Octavian Goga*, care încă era inculpat, lipsind din capitală, ear' cu al treilea tovarăș de suferință neputând conveni în grabă.

Am trimis acel cuvânt deslușitor la 3 jurnale din capitală: 1 la „*Egyetértés*”, care s'a infuriase așa grozav, apoi la „*Budapesti Hirlop*” și în fine la „*Magyarország*”.

Notez, că nici una nu a tipărit declarația mea așa, cum eu o scrisesem. Toate au *ciungărit-o și modificat-o*, cum le-a venit lor mai bine la socoteală, ceea ce să poate vedea și de acolo, că colajându-se toate 3, nici un singur șir nu s'a află în două la fel, deși eu aceeași declarație o trimisesem în toate 3 locurile.

Regret, că nu am păstrat declarația, ca să o pot reproduce textual, să se poată încredința ori-cine, că nu interesul meu l'am avut în vedere, ci potolirea sălbaticelor atacuri ale presel mghiare. De altfel aceasta se poate vedea și din șirele publicate în „*Budapesti Hirlop*” — deși numai un escerpt schimbat al declarației mele — unde în primul loc spun, că „*a budapesti román egyetemi hallgatók egyáltalán nem*

török a fejüket semmiféle irredentista mozgalomnak” și deci eu și cu cei 2 colegi ai mei nu puteam fi conducătorii unei mișcări irredentiste, care fapt numai în creerul înferbentat al reporterilor, venători de senzații, esista. Tot la locul acela spuncam categoric, că nu permit nimănuia să mi traga la îndoială patriotismul și că sunt în depina conștiința a datorilor, cari îmi încumbă, față de neam și față de patrie. Asta o spun și acum și o voi repeta totdeauna. Nu cred însă, că din această enunțare se putea cineva să descifreze, ceea ce discutiatorul politico-literar a crezut a oblici într'însa, adică: covârșirea unei speculații egoiste, care începe a se ivi acum ca un simptom îngrijor în viața tinerimii noastre. Dovadă *Il. E.*, care prin aceea a cercat într'un rind să se facă plăcut unui profesor al său, că l'a numit pe Hașdeu — *oláh tudós*, ear' când a venit vorba să espiice cuvântul *Viah*, n'a știut să spuna alta, decât că sunt mai multe teorii. Astfel de înșușă și lingașii jonișee te fac într'adevăr să crezi, că tinerimea noastră se mișcă în un cerc infectat de uneltirile violente ale speculației egoiste. Că s'a încubat acest egoism în tinerime ori nu, sau dacă da, cari îi sunt cauzele: nu cercetez, dar' constat și cred, că tot omul de omenie va putea constata, că din declarația mea nu rezultă concluziunea, pe care *Il. E.* cu o *vedită reutate* s'a nevoit a o trage.

Atâta pentru orientarea publicului!

Ear' cât privește partea a doua a discuțiilor în care earăși unu articol al meu, publicat în revista studențescă „*Luceafărul*”, s'a atribue deosebită importanță: n'am decât să mă bucur de interesul, cu care iubitul meu prieten urmărește neapetențioasele mele lucrări și să i spun, că din partea d sale nu voi aștepta nici-odată o apreciere fără patimă a lucrărilor mele, fiindcă „*impedit ira, ne possit cernere verum*”.

Budapesta, 4 Noembrie 1902.

Ioan Lupăș.

O scrisoare a Sarei Bernhard.

„*Figaro*” a primit dela celebra artistă dramatică Sarah Bernhard, care și-a terminat turneul triumfal din Germania, următoarea scrisoare dată din Mülhausen:

„Aflu cu mirare că unele ziare franceze duc o campanie în contra mea.

„Pentru-ce? — În ce scop? — Nu știu. Ce am făcut pentru-ca să merit un asemenea blam? M'am dus să joc în Germania după-ce am afirmat că nici o dată dar nici o dată nu voi merge acolo...”

„Ei bine, dar când afirmam acest lucru, eram convinsă. Mi-am schimbat părerea. Și sunt ferm convinsă că bine am făcut de am mers acolo; nu doară că mă ocup de ale politice, precum mă învinuște un redactor al lui „*Le Temps*”, dar mă supun senzațiilor și impulsurilor mele.

*De-asupra lor făcând o cruce,
Să aibe ânger sfânt de pază...*

*Și par'că n'ar fi sărăcia,
Pe-o clipă grija lor dispare:
Se mbrățează tata-mama
Să-și dea o dulce — sărutare...*

*Pe creangă doarme păsăruica
Curmându-și plânsul, ciripirea...
Și Dumnezeu le vede toate...
Și — o să-și aibe și ei știrea...*

Alexandru Aciu.

Tolstoi despre creșterea copiilor.

Tolstoi, marele poet și moralist, în zilele trecute a fost cercetat de o damă, rudenie a sa, care a venit să-l ceară sfaturi cum să-și crească mai bine copiii. Bătrânul poet drept răspuns i-a adresat o scrisoare mai lungă. Scrisoarea aceasta a ajuns acum în publicitate și a pus în urmărire nu numai cercurile pedagogice ci și pe părinți, acel ton revoluționar, care de altfel se declară în întreaga operă a lui Tolstoi. Scrisoarea e aceasta:

Am fost fericit, că am putut vorbi serios cu bătratul tău despre creșterea copiilor. La o unire în păreri însă numai în

„Când am refuzat să mă duc să în Germania, eram încă înfrigurată de emoțiunile răboaiului la care am asistat. Aceste emoțiuni m'a făcut să fiu mai rezistent decât altă timp îndelungat. Pe urmă, vremea, ear evenimentele succedându-m'am cumințit, și am înlocuit profunda dorință de răzbunare cu o adâncă iubire a păcii. Mă apropiat de spiritele cele înțelepte și superioare ale timpului nostru și am înțeles că...”

„Mă opresc aici cu așteptările mele de teamă ca să nu alunec pe teren politic.

„M'am hotărât dar să merg în Germania. Mi-s'a oferit să-mi încep reprezentările într'unul din orașele libere sau universitare. Eu însă am răspuns: „Dacă duc în Germania, încep cu Berlinul!”

„Cunoșteam perfect de bine cam pe ce se ducea contra mea. Dar aveam ovingerea că voi învinge, și am învins, aceasta în condițiunile cele mai strălucite.

De două luni de zile călătoresc, veselă fericită, din triumf în triumf, dela Geneva la Copenhaga, dela Copenhaga la Stockholm, dela Stockholm la Cristiania, dela Cristiania la Berlin, salutată pretutindeni cu strigătele de „*Trăiască Franța!*” „*Trăiască Franceza!*”.

„Nici o dată n'a fost un turneu tistic mai glorios. Și, pot afirma această faptă fără vanitate, căci simt bine că Racine, Dumas, Sardou, Meilhac, Halevy și Rossini sunt adevărații triumfători și că eu sunt decât interpreta lor fericită și bătorită.

„Dar pentru ce de o dată, această persiflare, aceste glume reușite, acest jocul de cuvinte supărătoare!

Critica germană, foarte bânuită, foarte ostilă înaintea sosirii mele, a fost după primele reprezentații, admirabilă în câte-va articole pe care le voi publica în traducere. Artiștii cari mă însoțeau aclaamați și sârbătoriți. În fine, seria de reprezentații, care aveau să fie în număr de cinci, a fost de nouă la Berlin, în fața unor săli pline, arhi-pline, entusiaste.

„După primul act din *Phedra* a fost rechemată de douăzeci-și-una de ear trăsura mea s'a întors la hotel, perită de movile de flori.

„Rôjane, Antonie, Coquelin au jucat la Berlin: s'a relatat succesele lor de căziarele franceze cu cea mai mare simpatie.

„Pe mine mă tratează altfel. Un scandal, un ziar de șantaj face o campanie în contra mea, afirmă că sunt murtă în Frankfurt-auf-der-Oder dintr'un giambaș care vinde cai de birji și adaogă că mi-am petrecut prima tiner

sens neutru am ajuns în chestiunea educației copiilor, adică am recunoscut amândoi, că băieții ar trebui mai puțin să se vete. Dacă un băiat ajunge mare, fără să cunoscut o mulțime de lucruri, acest lucru nu e departe de a fi rău, și ca să se poată adese se întâmplă cu deosebire cu băieții căroră mamele le fac educația și nici cunoscute bine pe acelea de la cari învață; băieții băiat câștigă cunoștințe și începe urască învățătura. Băiatul sau omul nu poate învăța dacă are păcerea pe trucea ce învață. Fără această plăcere învățătura e ticăloasă, nespus de ticăloasă care duce la timpore sufletească. Îmi dau seama, că nici-când n'as scrie despre asta dacă n'ar fi de o importanță atât de gravă.

Înainte de toate crede bătrânului că el are idei foarte înțelepte, privitoare la educație. Dar în această chestiune de comun aflăm următoarele contrarietăți: de ce nu învață copilul, ce să fac cu dînsul? Se joacă doar în praful cu băieții dela sat să învețe dela dînsii multele ștergării lucruri urite? În modul nostru de trai de nesă observarea aceasta este foarte basă. Dar de fapt trebuie să știe că învață în modul de traiu domnesc și a-l face simț, că ori-ce dorință a sa să implinească fără a lua el parte la ori-ce lucru? Cred, prima condițiune a unei educații consistă în aceea, ca copilul să știe tot lucrurile de cari are lipsă, lucruri cari cad din cer, dar sunt câștigate cu preamuncei altora. A-l face să priceapă, că tot

Plânge păsăruica...

*Pe creangă-și plânge păsăruica
Dulceața ce-o perdă în vară...
Se plânge, căci presimte frigul
Și foamea, lipsa grea, amară...*

*Și colo 'n prag, în sin cu frică,
Stă biata mamă, gânditoare...
Copiii se mbulzesc la vatră...
Privindu-i nu ști, ce o doare...*

*A înserat — și nu mai vine...
Și e departe moara 'n vale!
O Doamne, să-l păzești de rele,
Să nu 'i-se întâmple 'n cale!...*

*E iarna 'n prag; aproape-i foamea...
Și ce-ar fi Doamne, fără tată?...
Abia înving cu sărăcia
Doi înși — și ce-ar ști ea lăsată?!...*

*Între copii mai face pace:
„Așteaptă până vine tata...”
Și trage jar pe lângă oală,
Pe masă s'aibe bietul gata...*

*Le-ia cămeșile de-arândul
„Rău ai stricat-o mei Petruca”!
Cârpește... „Zi un Tatăl nostru...”
Învață, ză și tu — Anuca!...*

*— Și pânea noastră dăni-o Doamne —
Rostește Petru, cel mai mare,
As zice, scârțâeste ușa —
Și de pe vatră sprinten sare!*

*„Tătuca!... A sosit tătuca!...”
De strigăte e casa plină.
Și mama înaintea tatii
Grăbește iată cu lumina.*

*Din greu răsuflă... Ea-i ajută...
Pe prag, suflând, depune tarul,
Privind cu drag — copiii, nevastă,
Și colo 'n sac făina, darul...*

*„Ești obosit!...” — Aș! Anicuț!
Baș-Toma v'a trimis și mere —
Tu Petre ajutat-ai mami?... —
Sărăci, dar' câtă mângâiere!*

*Și câtă fericire, Doamne!...
Muerea n'are nici o stare:
Așează, pune, mi-'l îmbie
Pe „bietul om” cu demăncare...*

*Se pun pe lângă masa simplă
Și rîd și nu mai știu de rele...
— Tătuca, vezi, sosi acasă —
„Da, ne-a adus făină, mere”...*

*Se obosesc apoi băieții,
Pe rînd măicuța îi așează,*

— Cel mai bun croiul —

Insoțirea Călțunurilor din Arad

Strada-Bisericeii (Palatul Minorităților).

Singură în felul său ține în deposit numai fabricații proprii sau gătește la comandă

gethe pentru dame și bărbați,

cum și păpuși pentru băieți și fete,

apoi ghetă, comande și alte soiuri de încălțăminte, cizme de juft, veritabil rusec, cizme pentru vânători, ghetă de Stirlia.

Cele mai elegante ghetă de promenadă, de dans și de casă.

Toate acestea nu sunt lucruri de fabrică. dar sunt confecționate în propriile noastre ateliere, și mai ieftine și mai bune.

Comande din afară se execută prompt și cu prețuri foarte moderate.

Trimitem și la casă ghetă de probă în ori-ce timp dorit.

Aparat elastic pentru călcaie, invenția lui Löderer, căpitan de honvezi reg. ung., aplicabil atât la ghetă de dame, cât și la ghetă pentru bărbați, se poate avea numai dela noi.

Mare magazin de creme și lăc-uri în diferite culori.

742 — 18

Prețuri ieftine de necrezut!

Materie de calitate excelentă!

„Nădlăcana“

institut de credit și economii, societate pe acțiuni în
NĂDLAC (Nagylak) comitatul Cienadului.Fondată la 1897 cu un capital social de 100.000
coroane în 1000 bucăți acțiuni à 100 coroane.

Acordă: credite personale pe cambii, credite pe cambii cu acoperire ipotecară, credite pe obligațiuni cu cavenți și împrumuturi pe amanete și efecte publice.

Primește: depuneri spre fructificare, după cari institutul plătește contribuția erarială; ear deponenții primesc după banii depuși 5% interese.

545 — 68

Direcțiunea.

„Mureșanul“

institut de credit și economii, societate pe acțiuni în
MARIA-RADNA.

Fundat și deschis în 15 Noembrie 1897.

Capital social fl. 40.000, în 400 acțiuni de fl. 100.

Acordă: credite personale pe cambii; credite pe cambii cu acoperire ipotecară; credite pe obligațiuni cu cavenți până la fl. 50; și împrumuturi pe amanete și efecte publice.

Primește: depuneri de bani spre fructificare, după cari institutul plătește contribuția erarială; ear' deponenții primesc după banii depuși până la 1000 5% de la 1000 în sus 6% interese.

569 — 69

Direcțiunea.

OPURI ȘI BROȘURI

Se recomandă

FOI PERIODICE

a executa următoarele:

INVITĂRI

BILETE DE LOGODNĂ
după dorință și în culori

BILANȚURI

ANUNȚURI FUNEBRALE

• Tot felul de lucrări tipografice •

atingătoare de această branșă

PROGRAME

BILETE DE CUNUNIE
după dorință și în culori

ADRESE

BILETE DE ÎNTRARE

Tipografia „Tribuna Poporului“

ARAD

Str. Deák Ferencz nr. 20

PREȚ-CURRENTURI
în ori-ce limbă

NOTE

STATUTE • LIBELE

CIRCULARE

• Diferite tipărituri pentru bănci •

CĂRȚI DE VISITĂ
diferite formate

MENU

PLICURI CU FIRMA

OBLIGAȚIUNI

Comandele primite să efectueze prompt și consciincios.

CĂRȚI în COMISIUNI

Prețuri moderate!

EDITURĂ PROPRIE